

Język niemiecki

1. O REALIZACJI KRYTERIUM TREŚCI W ROZPRAWCE NA EGZAMINIE MATURALNYM Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO

Bożena Niebrzydowska
Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

W części I. egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym tegoroczni abiturienti tworzyli wypowiedź pisemną w formie rozprawki, opisu lub opowiadania. Zdający mogli wybrać spośród następujących tematów:

1. *W ostatnim czasie wzrasta wśród młodzieży popularność portali społecznościowych. Napisz **rozprawkę** przedstawiając pozytywne i negatywne strony tego zjawiska.*
2. **Opisz** akcję promującą ochronę środowiska zorganizowaną w Twojej szkole, w którą zaangażowali się okoliczni mieszkańcy.
3. Napisz **opowiadanie** o wydarzeniach, które miały miejsce podczas podróży pociągiem i zmieniły Twoje nastawienie do nauki języka obcego, co następnie przyniosło Ci wymierne korzyści.

Podobnie jak w latach ubiegłych, największą popularnością cieszyła się rozprawka, stąd też poniższa analiza skupi się właśnie na tej formie wypowiedzi.

W wypowiedzi pisemnej oceniano treść (5 punktów), kompozycję (4 punkty), bogactwo językowe (5 punkty) oraz poprawność językową (4 punkty). Za utworzenie wypowiedzi pisemnej maturzysta mógł uzyskać maksymalnie 18 punktów. W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (200-250 słów).

Abiturienti, którzy pisali rozprawkę, mogą pochwalić się bardzo dobrymi wynikami (średni wynik – 75,5%). Tak dobry rezultat może wynikać z faktu, że do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym podchodzi nieliczna grupa zdających (219 maturzystów w maju 2013 roku). Zazwyczaj są to osoby uzdolnione językowo i po egzaminie podejmują studia lingwistyczne lub wybierają inne kierunki, na których znajomość języka niemieckiego jest nieodzowna.

Ze względu na niewielką liczbę abiturientów, zdających egzamin maturalny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, w sprawozdaniu umieszczono opis zadania wraz ze wskaźnikami rozwiązywalności dla całego terenu działania OKE w Łomży.

Tabela 1.1. Stopień opanowania umiejętności *wypowiedź pisemna – rozprawka* (MJN-R1_1P-132)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
WP – Rozprawka			
treść	(III.2d) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób	5	91,0%
kompozycja	(III.2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	90,1%
bogactwo jęz.	(I.1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	77,2%
poprawność jęz.	(III.2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji	4	39,1%

Maturzyści, którzy pisali rozprawkę, osiągnęli lepsze wyniki niż ci, którzy formułowali opis (średni wynik – 67,3%) lub opowiadanie (średni wynik – 66,5%).

Niniejsza analiza koncentruje się na realizacji rozprawki w kryterium treści, ale warto też, przy okazji, wspomnieć o realizacji pozostałych kryteriów.

Bardzo dobre wyniki uzyskali abiturienti za realizację kryterium kompozycji. W większości tworzyli wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyraźnej myśli przewodniej, uwzględniali wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), zachowując właściwe proporcje między nimi, wykazywali pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy i zachowywali objętość pracy w granicach określonych w poleceniu. Nieliczni zdający zapominali o właściwych proporcjach wstępu i zakończenia. W niektórych pracach rozkład argumentów za lub przeciw portalom społecznościowym był nierównomierny.

Wyniki uzyskane w zakresie bogactwa językowego można określić jako zadowalające. Nieliczni abiturienti używali słownictwa i struktur leksykalno-gramatycznych, które są typowe dla poziomu podstawowego lub/i dokonywali uchybień w stylu wypowiedzi. Niejednokrotnie tłumaczyli dosłownie wyrażenia z języka polskiego, tworząc zwroty, które w języku niemieckim nie występują.

Analizując prace pod kątem poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (poprawność językowa), można zauważyć, że umiejętność ta jest opanowana w stopniu niskim. Zdający mają problemy m.in. nie tylko z zastosowaniem odpowiedniej leksyki, ale również ze znajomością szyku w zdaniach złożonych współrzędnie i podrzędnie, liczbą mnogą rzeczowników, odmianą przymiotnika w funkcji przydawki, właściwą pisownią i interpunkcją.

Przedstawione poniżej zasady oceniania dotyczące kryterium treści powinny być pomocne przy dalszej analizie prac maturzystów.

Przy ocenianiu treści rozprawki w kryterium treści należy rozważyć następujące pytania:

1. Czy zdający formułuje wypowiedź zgodną z tematem?
2. Czy prawidłowo formułuje tezę/antytezę adekwatną do tematu?
3. Czy omawia temat, trafnie dobierając argumenty za i przeciw?
4. Czy podsumowuje temat?

W ocenie treści brane są również pod uwagę błędy rzeczowe.

W zależności od realizacji powyższych kryteriów pracę można zakwalifikować do poziomu A, B lub C – zgodnie z zapisami w *Informatorze*.

Punkty uzyskane w kryterium treści mają taką samą wagę. Otrzymałą liczbę punktów należy podzielić przez 4 i zaokrąglić zgodnie z zasadami matematyki. Otrzymaony wynik jest liczbą punktów uzyskaną przez zdającego w kryterium treści.

Rozprawkę tworzą trzy części: wstęp (zawieramy w niej tezę), rozwinięcie (przedstawiamy argumenty) i zakończenie (podsumowujemy temat). W dalszej części opracowania zostaną omówione sposoby realizacji poszczególnych jej części.

Wstęp – postawienie tezy

W maju tego roku na temat rozprawki składały się następujące elementy: portale społecznościowe, wzrost ich popularności wśród młodzieży oraz uwzględnienie pozytywnych i negatywnych stron tego zjawiska. Przy realizacji tezy oczekiwano, aby zdający określił temat, uwzględniając wyżej wymienione elementy. Oczekiwano również, by autor nie ujawniał tu swojego stanowiska, lecz zasugerował, że w dalszej części pracy odpowie na pytanie, czy warto korzystać z portali społecznościowych. W pracach tegorocznych maturzystów zwykle właściwie parafrazowano temat rozprawki. Tak więc w tezie pojawiały się najczęściej informacje o tym, że młodzi ludzie chętnie korzystają z portali społecznościowych oraz że zjawisko to ma swoje zalety i wady. Z drugiej strony, zdarzały się też prace, gdzie brak było wskazania na fakt, że portale te są coraz bardziej popularne. Pomijano więc jeden z trzech elementów, który był zawarty w temacie rozprawki. Były też prace, w których zdający nie odnosił się do portali społecznościowych, lecz do Internetu, zaś informacje o portalach pojawiały się dopiero w rozwinięciu.

Teza nr 1

In diesen Zeit für Jugendlichen ist Internet sehr wichtig. Sie können mit Freunden schreiben. Sie sind immer „im Kontakt“. Alles hat eine gute und schlechte Seite.

Autor tej tezy nie informuje precyzyjnie o portalach społecznościowych, lecz ogranicza się do sformułowania, że Internet jest bardzo ważny dla młodych ludzi. W tezie odnaleźć można informację o zaletach i wadach, ale nie odnoszą się one do portali społecznościowych. Brak jest też informacji, że popularność portali społecznościowych wzrasta. Za tak postawioną tezę nie można przyznać żadnego punktu. Została ona zakwalifikowana do poziomu C.

Teza nr 2

Es gibt viele Leute, die mit ^{dem} ~~dem~~ Internet nutzen. Ich beobachtete, dass die Jugendliche viel Zeit von dem Computer verbringen. Sie denken, dass sie leben, dank des Facebook, Twitter oder Instagram. Das hat seine Vorteile und Nachteile, die ich zeigen versuche.

W powyższym fragmencie pracy można odnaleźć dość często stosowany sposób realizacji tezy. Autor stwierdza, że młodzież korzysta z Internetu i wymienia znane portale społecznościowe: Facebook, Twitter oraz Instagram. Akcentuje też, że zjawisko to ma swoje zalety i wady. Nie można tu jednak odnaleźć informacji o wzroście popularności portali społecznościowych. Taka realizacja tezy pozwala na zakwalifikowanie jej do poziomu B.

Teza nr 3

Seit einigen Jahren lässt sich beobachten, dass soziale Netzwerke immer beliebter unter Jugendlichen immer beliebter werden. Obwohl dieses Phänomen viele negative Folgen für junge Leute haben kann, bieten soziale Netzwerke wie „Facebook“ viele Erleichterungen an.

Tezę nr 3 można zakwalifikować do poziomu A. Odnajdujemy tu informację o portalach społecznościowych. Autor tezy podaje też przykład znanego portalu. Dowiadujemy się, że zjawisko to jest coraz bardziej popularne, a także posiada swoje zalety i wady. Zdający nie zajął swojego stanowiska na temat portali społecznościowych. Tak postawiona teza rokuje też zakwalifikowanie jej do poziomu A w kryterium kompozycji.

Rozwinięcie – argumentacja

W tej części rozprawki oczekuje się, że autor trafnie dobierze argumenty za i przeciw. Niewystarczające jest jednak samo wymienienie zalet i wad. Powinny być one również poparte przykładami, co spowoduje, że podane argumenty staną się bardziej wiarygodne. Warto też podkreślić, że w rozprawce powinna być zachowana równowaga między ilością argumentów. Jeśli autor pominie argumenty przeciw opisywanemu zjawisku, to niemożliwe będzie zakwalifikowanie pracy do poziomu A w kryterium treści. Taki sposób realizacji będzie miał też swoje negatywne skutki w ocenie kryterium kompozycji.

Typowe środki językowe, które występowały w tej części pracy to: *Einerseits..andererseits / Auf der einen Seite..., auf der anderen Seite / Erstens..., zweitens..., drittens... / Es muss beachtet werden, dass... / Ein anderes Argument... itp.*

W pracach tegorocznych maturzystów najczęściej pojawiała się obustronna argumentacja. Najbardziej popularne argumenty przemawiające za korzystaniem z portali to możliwość wysyłania wiadomości, poznania nowych ludzi oraz oszczędzanie pieniędzy. Wśród wad pojawiało się niebezpieczeństwo uzależnienia, strata czasu oraz niebezpieczeństwo wykorzystania opublikowanych danych przez osoby nieuprawnione. Niekiedy zdarzały się prace, w których ograniczano się do wymieniania zalet portali, bez poparcia ich przykładami. Czasami ilość zalet portali społecznościowych była zdecydowanie mniejsza od ilości ich wad. Problem ten jest widoczny w podanym niżej fragmencie pracy:

Erstens, wenn wir ein zum Beispiel ein Facebook haben, können wir schnell ~~Bescheid~~ ~~geben~~ oder eine Nachrichte senden. Wir müssen auch nicht so lang ~~es~~ auf einem ~~Bescheid~~ warten.⁶⁵
Zweitens, wir haben eine Möglichkeit ~~ode~~ und Gelegenheit können ~~lernen~~ ~~z~~ ~~Dane~~ ~~können~~ neue Leute kennen lernen. Dann können wir mit sie treffen und verbringen gemeinsam fantastisch Zeit.⁶⁷

Schade, aber dies auf dem Welt hat schlechtere
 Seiten. ^{Es ist oft in jeder Haus passiert} ~~Es passiert oft, dass~~ ^{nutzen} wir ~~anstatt~~ mit
 dem Internet ~~nutzen~~, anstatt Hausaufgaben zu
 machen. ^{Wegen das} ~~Bestehen~~ haben wir Probleme in der Schule
~~oder/ und mit~~ ^{unterer} Eltern. ^{oder das kann uns müde machen.} ~~Wegen das~~ ^{führt uns}

W powyższej pracy autor podkreśla, że dzięki portalom można wysłać wiadomości i szybko otrzymać wiadomość. Istnieje też szansa poznania nowych ludzi, nawiązania bliższych kontaktów z nimi, a w konsekwencji możliwe będzie wspólne spędzanie czasu wolnego. W pracy szcążkowo potraktowane zostały argumenty przeciw korzystaniu z portali społecznościowych: zdający twierdzi, że czas stracony na korzystanie z portali doprowadzi do problemów w szkole. Można stwierdzić, że mamy tu do czynienia z nieproporcjonalnym doбором argumentów. Skoro niektóre argumenty zostały pominięte, to w podkryterium nr 3 należy tę pracę zakwalifikować do poziomu C. Nieproporcjonalne ułożenie argumentów skutkuje obniżeniem punktacji w kryterium kompozycji. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na brak estetyki pracy. Zdający nie wziął pod uwagę możliwości skorzystania z brudnopisu.

Zakończenie – podsumowanie tematu

W ostatniej części rozprawki powinna znaleźć się opinia piszącego wraz z uzasadnieniem lub wyważone posumowanie tematu, które wynika z tematu i treści tej wypowiedzi pisemnej. Jeśli podsumowanie częściowo wynika z treści rozprawki, wówczas praca zostanie zakwalifikowana do poziomu B. Jeśli podsumowanie nie wynika z treści rozprawki lub brak jest podsumowania, wówczas praca zostanie zakwalifikowana do poziomu C. Typowe środki językowe, które pojawiały się w tej części pracy to: *Meiner Meinung nach.../ Zusammenfassend lässt sich feststellen, dass./ Ich denke, dass ich Sie überzeugt habe, dass...*

Zakończenie nr 1

Zum Schluss möchte ich sagen, dass
 du ^{und wählen} ~~musst~~ selbst wissen, was ist für dich
~~das~~ wichtig. Deine Besinnlichkeit du Freunde?

Zamieszczone powyżej zakończenie należy zakwalifikować do poziomu C. Brak jest tu podsumowania, które wynikałoby z tematu i treści rozprawki. Mamy tu do czynienia z ogólnikowym stwierdzeniem, które mogłoby się pojawić przy okazji realizacji innego tematu rozprawki: *...du muss selbst wissen und wählen, was ist für dich wichtig*. Dodatkowy problem stanowi ostatnie zdanie, które jest niekomunikatywne.

Zakończenie nr 2

Zusammenfassend kann man sagen, dass die soziale Netzwerke uns mehr Vorteile als Nachteile bringen. Ich kann sagen, dass die soziale Netzwerke schlechte Folge haben, wenn man die zu oft nutzt. Im Laufe der Zeit konnte man sehen, dass ~~die~~ die Entwicklung der Kommunikation, also der Handys und des Internets, ~~unsere~~ Leben das Leben der Menschen einfacher gemacht hat.

Abiturient nawiązuje do tematu i treści rozprawki. Przypomina, że wzrost popularności portali społecznościowych wśród młodzieży, z którą się identyfikuje, ma swoje zalety i wady. Podaje też swoje stanowisko. Uważa, że portale społecznościowe mają negatywne skutki, jeśli korzysta się z nich zbyt często. Jest też świadomy faktu, że ułatwiają one życie. Tak sformułowane zakończenie pozwala na zakwalifikowanie go do poziomu A.

Przykład poprawnej realizacji kryterium treści rozprawki

Betrachtet man die Entwicklung der letzten Jahrzehnte, so kann man feststellen, dass heutzutage immer mehr Jugendliche die sozialen Netzwerke benutzen. Daraus ergibt sich die Frage, welche Vorteile und Nachteile diese Tendenz bringen kann.

Befürworter einer solchen Lösung vertreten die Ansicht, dass die sozialen Netzwerke ein „Kontaktmittel“ sind. Dank ~~der~~ sozialer Netzwerke kann man effizient mit seinen Freunden in Kontakt bleiben. Es ist auch wichtig, dass das Internet so leicht zugänglich ist. Was

auch dafür spricht, ist das, dass man neue Kontakte knüpfen kann. Außerdem hat man auch eine Möglichkeit, mit Jugendlichen zu sprechen, die weit oder in anderem Land wohnen.

Wie jede Medaille, so hat auch dieses Thema seine Rückseite. Einer der wichtigsten Argumente ~~ist~~ ^{das} ist, dass ~~die~~ ~~sozialen~~ die sozialen Netzwerke zur Abhängigkeit führen können. Wenn man viel Zeit vor dem Computer verbringt, macht man sich oft keine Gedanken darüber, dass man zu viel Freizeit verschwindet. Infolgedessen kann man den Bezug zur Realität verlieren.

Es ist auch negativ, wenn die Jugendlichen zu viel Zeit im Internet surfen statt diese Zeit im Hof mit Freunden zu verbringen, weil es einen ~~negativen~~ ^{schädlichen} Einfluss ~~hat~~ auf ihre Gesundheit haben kann.

Die vorgebrachten Argumente führen zu dem Schluss, dass die sozialen Fragen würde, welche Rolle die sozialen Netzwerke in meinem Leben spielen, würde ich sagen, dass ich diese Internetseiten ganz oft besuche. Ich betrachte das Internet als eine Form der Unterhaltung, aber andererseits ist es ~~sehr~~ ^{auch} sehr ~~hilfreich~~ ^{hilfreich} für die Schulzwecke.

Teza powyższej rozprawki została sformułowana bez zarzutu. Odnajdziemy w niej bez trudu trzy elementy tematu: portale społecznościowe, wzrost ich popularności wśród młodzieży oraz wskazanie na pozytywne i negatywne strony tego zjawiska. Dodatkowym atutem tej części pracy są środki językowe: *Betrachtet man... , so ... , Daraus ergibt sich...* Rozwinięcie zawiera porównywalną ilość argumentów przemawiających za i przeciw portalom społecznościowym. Autor rozprawki stwierdza, że dzięki portalom można kontaktować się z przyjaciółmi. Można też nawiązywać nowe znajomości, gdyż Internet jest teraz łatwo dostępny. Zwraca też uwagę, że można porozumiewać się z osobami, które mieszkają bardzo daleko. Wśród wad znajdziemy niebezpieczeństwo uzależnienia od portali, a co się z tym wiąże również straty czasu, który można byłoby wykorzystać na spotkania przyjaciółmi i ruch na świeżym powietrzu. W tej części pracy odnaleźć można bogaty zasób leksyki: *Befürworter / effizient / Bezug zur Realität*, ale zastosowane struktury gramatyczne są na poziomie średniozaawansowanym. Przeważają bowiem zdania dopełnieniowe, przydawkowe i okolicznikowe przyczyny.

Można odnieść wrażenie, że zdający nie pokazał w pełni swoich umiejętności językowych. Zakończenie pracy wynika z tematu i treści rozprawki. Autor ujawnia swoje stanowisko na temat portali społecznościowych. Informuje, że chętnie z nich korzysta, ale jest też świadomy ich wad. W każdym z podkryteriów treści praca została zakwalifikowana do poziomu A.

2. NIEKTÓRZY NAUCZYLI SIĘ PISAĆ PIĘKNYM STYLEM

Katarzyna Joanna Kulwicka
I Liceum Ogólnokształcące w Łapach

Rolę egzaminatora pełnię systematycznie już od kilku lat. Wśród ocenianych przeze mnie prac znalazły się bardzo dobre, które zachwyciły mnie swoją poprawnością, bogatym słownictwem i umiejętnością logicznego powiązania informacji. Niestety zdarzały się również słabe, z których „wyczytanie” informacji było trudne lub nawet niemożliwe.

W zadaniu 7. należało w mailu do kolegi poinformować o zamiarze zorganizowania koncertu dla znajomych, uzasadnić chęć organizacji tego wydarzenia, poprosić o przygotowanie zaproszeń oraz wyrazić nadzieję na udaną imprezę. Większość maturzystów, których prace oceniałam, bez większych problemów przekazywało podane informacje, używając poprawnych konstrukcji. Pojawiały się proste zdania typu: *Ich mache ein Konzert für meine Freunde. / Ich möchte ein Konzert für meine Freunde organisieren.*

Muszę jednak stwierdzić, że dla nielicznych odmiana czasowników modalnych jest wciąż obca. Obce jest też zastosowanie bezokolicznika po czasowniku modalnym: *Ich wolle Konzert organisieren / Ich möchte eine Konzert organisiert.* Rodzajnik rzeczownika był często zmieniany lub opuszczano go. Uzasadnienie chęci organizacji przedsięwzięcia zależało od pomysłowości zdającego. Często kończyło się zdaniem podrzędnie złożonym z *weil* np.: *..., weil ich sie mag.* Niektórzy decydowali się na bardziej rozszerzone uzasadnienia: *Meine Freundin hat Geburtstag und das ist ihr Traume und meine Geschenk für ihre* (występuje tu kilka błędów, ale powód został opisany i jest on komunikatywny). Prośba o pomoc w przygotowaniu zaproszeń często zaczynała się od czasownika modalnego *können*, a zwrot *przygotowywać zaproszenia* był używany w poprawnej formie: *Kannst du mir helfen und Einladungen machen?* Miłym zaskoczeniem było zastosowanie grzecznościowej formy w trybie przypuszczającym: *Könntest du die Einladungen machen?* Wyrażenie nadziei odbywało się przy pomocy czasownika *hoffen* lub też wyrażenia *Hoffnung auf etwas haben.* Uczniowie, których prace sprawdzałam, używali często czasu Futur I. Pamiętam zdanie napisane w pięknym stylu: *Ich hoffe, dass alles gut geht und die Party ein unvergessliches Abenteuer sein wird.* Niektórzy chcieli wykazać się urozmaiconymi strukturami, ale niewłaściwe ich zastosowanie zaburzyło komunikację i uzyskali efekt odwrotny. Stosowali bowiem formę przeszłą czasownika *sein* lub formy *würde* zamiast *werden*, próbując wyrazić

nadzieję na udaną imprezę: *Ich glaube, dass dieses Konzert war gut. / Ich hoffe, dass die Party einfach super würden.*

Za poprawność językową zdający mogli otrzymać 1 punkt i tak w większości przypadków było. Mogę stwierdzić, że abiturienti są świadomi faktu, iż w tym zadaniu nie liczy się liczba słów, a umiejętność poprawnego przekazu informacji. Większość prac była krótka, ale treściwa.

Zadanie 8. polegało na napisaniu listu nieformalnego do koleżanki z Niemiec, w którym należało poinformować o dokonaniu pozytywnych zmian w swoim życiu i o reakcji rodziców na nie. Należało też uzasadnić potrzebę sięgania po zdrową żywność i regularnego spożywania posiłków. Kolejny podpunkt odnosił się do dyscypliny sportowej, jaką zdający zaczął uprawiać i dokonanego w związku z tym zakupu. Następnie należało zapytać o możliwość wspólnego spędzenia wakacji i zaproponować aktywną formę wypoczynku.

W wielu pracach pojawiały się zdania z konstrukcją bezokolicznikową *um...zu, nicht nur ... sondern auch: Meine Eltern waren auch sehr glücklich, weil ich mich jetzt nicht nur gesund sondern auch regelmäßig ernähre.* Wspaniale czyta się tego typu wypowiedzi i radością napawa fakt, że zdający może pisać w tak pięknym stylu.

Problemem, który się czasami pojawiał przy realizacji drugiego podpunktu zadania, było uzasadnienie sięgania po zdrową żywność i regularnego spożywania posiłków w jednym zdaniu: *Zur Zeit esse ich regelmäßig und nur gesund, weil ich auf diese Weise fit bleiben möchte.* W bogatym językowo zdaniu znalazła się informacja o potrzebie zdrowego i regularnego odżywiania się, ale niestety uzasadnienie było jedno i egzaminator mógł przyznać tylko 0,5 punktu. Problemem było też niewłaściwe użycie przysłowka *regularnie: regular, regularisch, reglisch.* Drugi podpunkt listu przysporzył zdającym według mnie najwięcej problemów.

Odnosząc się do realizacji podpunktu 3., mogę stwierdzić, że prawie w każdej pracy znalazłam informację o uprawianiu sportu i zakupie potrzebnego sprzętu: *Ich treibe / trainiere Fußball. / Ich habe einen Sportanzug gekauft,* a kończąc na formach bardziej rozbudowanych i wyszukanych: *Jetzt spiele ich Fußball. Da läuft man viel, und das bedeutet, dass man gute Schuhe braucht. Gestern habe ich neue Fußballschuhe gekauft.* Druga część podpunktu z polecenia wymagała użycia czasu przeszłego, ale nie wszyscy formułowali poprawne zdania w czasie Perfekt: *Ich haben Eure Hose gekauft.*

Przekazując informację 4. maturzyści posługiwali się czasownikami modalnymi *können, möchten,* używali poprawnego wyrażenia *Sommerferien verbringen* i bez większych problemów proponowali aktywny wypoczynek: *Wir können schwimmen, laufen.*

Mogę też stwierdzić, iż forma listu prywatnego jest doskonale znana i rzadko zdarzało się, aby zdający pomijał jakieś elementy obligatoryjne listu. Ucieszył mnie też wysoki poziom niektórych prac pod względem bogactwa językowego.

Prac takich, jakie miałam możliwość sprawdzać w tym roku, życzyłabym sobie i innym egzaminatorom w latach następnych, a nauczycielom przygotowującym do tego egzaminu sił i wytrwałości w przygotowaniach do kolejnych egzaminów zewnętrznych z języka niemieckiego.

3. SZUKAM PERŁEK

Krzysztof Świątek

Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Ostródzie

Od kilku lat sprawdzam prace maturzystów i zauważyłem, że z roku na rok maleje liczba prac pustych, bądź prawie pustych, co może oznaczać, że uczniowie coraz świadomiej dokonują wyboru języka obcego i coraz efektywniej przygotowują się do egzaminu.

Tegoroczne tematy wypowiedzi pisemnych na egzaminie maturalnym z języka niemieckiego były, moim zdaniem, przyjazne dla abiturientów. Wątpliwości, czy dane sformułowanie jest realizacją polecenia czy też nie, miałem niewiele. Dotyczyły one przede wszystkim prac słabych, w których uczniowie – nie znając właściwego słowa czy zwrotu – próbowali „ratować się” cokolwiek.

Przy realizacji krótkiego tekstu użytkowego problemów nie sprawiło uczniom poinformowanie o swoich zamiarach. Przeważały tu konstrukcje: *Ich will...* bądź *Ich möchte...* Warto jednak wspomnieć o pracy (jedynej wśród sprawdzanych przeze mnie), w której pojawiła się konstrukcja bezokolicznikowa z *zu*: *Ich habe vor, ein Konzert (...) zu organisieren*. Adresatem koncertu zwykle byli przyjaciele, rzadziej znajomi. Wśród powodów organizacji koncertu pojawiały się: chęć pomocy chorym dzieciom, chęć spotkania z przyjaciółmi czy zebrania pieniędzy na jakiś cel. Maturzyści nie mieli większego problemu z przekazaniem prośby o przygotowanie zaproszeń (*Kannst du (...) helfen (...) Einladungen machen / vorbereiten*). Problem sprawiło części z nich wyrażenie nadziei na udaną imprezę. Nie wszyscy znali wyrażenie *Ich hoffe / Ich habe Hoffnung*. Spora część prac zawierała błąd gramatyczny w drugiej części zdania realizującego ten podpunkt: (...)*dass die Party gut wird* zamiast *dass die Party gut sein wird*. Prawdopodobnie winna temu jest kalka językowa, która często pojawia się także na moich lekcjach przy wprowadzaniu czasu Futur I. Najczęściej abiturienti uzyskiwali w zadaniu 7. 1 punkt za poprawność językową. Warto zwrócić uwagę na jedną pracę, w której po raz pierwszy w życiu miałem okazję wstawić w rubryce „procent błędów” liczbę 0. Do tego dodam, że w pracy tej dominowały konstrukcje z użyciem trybu przypuszczającego (*Ich wäre sehr glücklich, wenn du Einladungen vorbereiten würdest*) oraz szykiem zdania podrzędnego (*Ich will meinen Freunden zeigen, wie sehr ich sie liebe*).

Nieco więcej problemów sprawiła maturzystom realizacja dłuższego tekstu użytkowego. Pojawiły się spore problemy z uzasadnieniem potrzeby sięgania po zdrową żywność oraz regularnego spożywania posiłków. Przeważnie abiturienti ograniczali się w pracach do jednego uzasadnienia (*Jem zdrowo i regularnie, ponieważ...*) Zdarzały się też prace, w których piszący podawali tylko informacje, że jedzą 3 razy dziennie warzywa i owoce, ale nie podawali żadnego uzasadnienia.

Pozostałe elementy polecenia nie sprawiły zdającym tak wielkich trudności. Większość sprawdzanych przeze mnie prac charakteryzowała się właściwą formą. Zdający znali i stosowali elementy obligatoryjne listu prywatnego. Większość z nich – co także było widać w arkuszach egzaminacyjnych – liczyło słowa, pilnując, aby zmieścić się w dopuszczalnym limicie.

W zadaniu 8. najmniej punktów uzyskali zdający za poprawność językową – niewielu abiturientów mogło się pochwalić wynikiem maksymalnym.

Abiturienti podchodzący do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego są coraz bardziej świadomi tego, czego się od nich oczekuje. Widać również, że nawet słabsi zdający próbują zrealizować polecenie używając znanych im środków językowych, nawet jeśli czasem wynik tych prób pozostawia wiele do życzenia. Mnie osobiście najbardziej cieszą „perłki”, czyli prace bezbłędne lub niemal bezbłędne, których autorzy mogliby stanowić wzór do naśladowania dla kolejnych maturzystów.